

§ 314

Hankintaoikaisuvaatimus kaupunkiympäristölautakunnan rakennusten ja yleisten alueiden jaoston 18.4.2024 § 46 HEL 2023-014360 päätöksestä koskien kaupunkitekniikan yksikköhintaisten tuotteiden hankintaa.

HEL 2023-014360 T 02 08 01 00

Päätös

Kaupunkiympäristölautakunta päätti hylätä Onninen Oy:n tekemän hankintaoikaisuvaatimuksen kaupunkiympäristölautakunnan rakennusten ja yleisten alueiden jaoston 18.4.2024 § 46 HEL 2023-014360 tekemästä kaupunkitekniikan yksikköhintaisten tuotteiden hankintaa koskevasta päätöksestä.

Hankintaoikaisuvaatimuksessa ei ole esitetty sellaisia perusteita, joiden perusteella päätöstä HEL 2023-014360 tulisi muuttaa.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Julle Keihänen, lakimies, puhelin: 09 310 89498
julle.keihanen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Oikaisuvaatimus, Onninen Oy, 30.4.2024
- 2 Oikaisuvaatimus, täydennys, Onninen Oy, 6.5.2024
- 3 Oikaisuvaatimus 30.4.2024, liite 1
- 4 Oikaisuvaatimus, Onninen Oy, 30.4.2024, liite 2
- 5 Oikaisuvaatimus, Onninen Oy, 30.4.2024, liite 3
- 6 Oikaisuvaatimus, Onninen Oy, 30.4.2024, liite 4
- 7 Oikaisuvaatimus, Onninen Oy, 30.4.2024, liite 5
- 8 Oikaisuvaatimus, Onninen Oy, 30.4.2024, liite 6
- 9 Oikaisuvaatimus, Onninen Oy, 30.4.2024, liite 7
- 10 Oikaisuvaatimus 30.4.2024, liite 8
- 11 Sonepar_vastine_hankintaoikaisuvaatimukseen
- 12 Vastineen_Liite 1_221003 Deklaracja recycling UNI
- 13 Vastineen liite 2_SL21 maxi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, hankintaoikaisupäätös

Otteet

Ote
Asianosaiset

Otteen liitteet
Esitysteksti

28.05.2024

Asia/15

Muutoksenhakukielto, hankintaoikaisu-
päätös

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Hankintamenettely ja hankintapäätös

Kaupunkitekniikan yksikköhintaisten tuotteiden hankinnasta julkaistiin EU-hankintailmoitus. Kilpailutus perustuu Helsingin kaupunkiympäristön toimialan 19.1.2024 päivättyyn tarjouspyyntöön HEL 2023-014360. Hankinta on toteutettu julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain (1397/2016) mukaisella avoimella menettelyllä. Kyseessä on kansallisen kynnsarvon / EU-kynnsarvon ylittävä tavara-hankinta.

Kaupunkiympäristölautakunnan rakennusten ja yleisten alueiden jaosto päätti 18.4.2024 § 46 hankkia kaupunkitekniset tuotteet Sonepar Suomi Oy:ltä.

Hankintaoikaisuvaatimuksen käsittelyn edellytykset

Julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain (1397/2016, "hankintalaki") 132 §:ssä säädetään hankintaoikaisun tekemisestä. Sen mukaan hankintayksikkö voi itse poistaa virheellisen päätöksensä tai peruuttaa muun hankintamenettelyssä tehdyn ratkaisun, jolla on oikeudellisia vaikutuksia ehdokkaiden tai tarjoajien asemaan, ja ratkaista asian uudelleen (hankintaoikaisu), jos päätös tai muu hankintamenettelyssä tehty ratkaisu perustuu lain soveltamisessa tapahtuneeseen virheeseen tai jos asiaan on tullut sellaista uutta tietoa, joka voi vaikuttaa päätökseen, ratkaisuun tai hankintasopimuksen tekemisen edellytyksiin.

Hankintalain 133 §:n mukaan hankintayksikkö voi ottaa hankintaoikaisun käsiteltäväkseen omasta aloitteestaan tai asianosaisen vaatimuksesta. Asianosaisen on esitettävä vaatimus 14 päivän kuluessa siitä, kun asianosainen on saanut tiedon hankintayksikön päätöksestä tai muusta hankintamenettelyssä tehdystä ratkaisusta.

Kaupunkiympäristölautakunnan rakennusten ja yleisten alueiden jaoston 18.4.2024 § 46 HEL 2023-014360 tekemä hankintapäätös perusteluineen sekä muutoksenhakuohjeineen annettiin tarjoajille tiedoksi sähköpostitse 23.4.2024.

Onninen Oy on tehnyt päätöksestä hankintayksikölle hankintaoikaisuvaatimuksen. Hankintaoikaisuvaatimus on saapunut 30.4.2024, joten hankintaoikaisuvaatimus on tehty määräajassa. Onninen Oy on täydentänyt hankintaoikaisuvaatimustaan Hankintaoikaisuvaatimus on tämän asian liitteenä 1.

Oikaisuvaatimus

1. Onninen Oy on vaatinut hankintayksikköä korjaamaan Sonepar Suomi Oy:n laatupisteitä kierrätysalumiinin osalta, kumoamaan hankintapäätöksen ja tekemään uuden hankintapäätöksen korjatuilla tiedoilla.

Toissijaisesti Onninen Oy on vaatinut hankintayksikköä korjaamaan Sonepar Suomi Oy:n laatupisteet väärän EPD-dokumentin osalta ja korjaamaan hankintapäätöksen.

2. Onninen Oy on vaatinut hankintayksikköä korjaamaan Sonepar Suomi Oy:n laatupisteitä palvelukeskuksen sijainnin osalta.

3. Onninen Oy on täydentänyt oikaisuvaatimustaan 6.5.2024 ja esittää, että

3.a.

Signify Finland Oy:n toimittamat EPD-dokumentit on tehty kilpailutuksessa pyydetyn standardin EN15804 mukaisesti. Signifyn toimittama EPD-dokumentti täyttää kilpailutuksessa asetetut vaatimukset. --> Tästä jäi huomioimatta, että EPD-lomakkeista tarkistetaan voittajan osalta valaisimien hiilijalanjälki, joka on väärin, koska EPD-lomake on tehty väärillä arvoilla, jos kierrätysalumiini on yli 85 %

3.b.

EPD-dokumentista ei käy erikseen ilmi kierrätetyn alumiinin määrää -> Kyseisessä EPD:ssa on ilmoitettu valaisimen metallin paino (lähes kokonaan alumiinia), josta pystyy laskemaan kierrätysmäärän. Esim BGP291 Valaisimien paino 5,0925 kg. Secondary materials 0,386 kg. $0,386 \text{ kg} / 5,0925 \text{ kg} * 100 = 7,58$ (eli sama arvo kuin EPD SM inputs)

Sama kun lasketaan metallin suhteessa.

Valaisimien paino 5,0925 kg. Secondary materials 0,386 kg. Metallin osuus (eli käytännössä lähes kokonaan alumiinia) 31,8 % valaisimen painosta eli $1,61 \text{ kg} / 5,0925 \text{ kg} * 100 = 31,43$

3.c.

EPD-dokumentin ilmoittamissa arvoissa otetaan huomioon valaisin kokonaisuudessaan sisältäen sivutuotteet, kuten pakkausmateriaalit. Secondary Material arvon pitäisi tällöin olla lähempänä 85% kuin nyt ilmoitetut arvot BGP291 7.59, BGP292 9.68, BGP293 9.04

3.d.

EPD-dokumenttia ei voi käyttää kierrätysalumiinin määrän laskemiseen. ->

EPD lomakkeesta selviää kierrätysmateriaalin käyttö (valaisimen kohdalla se on kierrätysalumiinia, jos sitä on käytetty), katsokaa esimerkit hankintaoikaisuvaatimuksesta, näitä löytyy todella paljon lisää julkisesti internetistä.

Valaisin toki voi koostua muustakin kierrätysmateriaalista, esim. kierrätetystä muovista, mutta ko. tapauksen EPD ovat väärin, koska SM arvo on liian pieni, jos käytetty yli 85% kierrätettyä alumiinia.

4. Onninen Oy on vielä sähköpostitse täydentänyt hankintaoikaisuvaatimusta tuomalla esiin, ettei Sonepar Oy:n valaisin täytä tarjouspyynnössä ollutta runkokoon vaatimusta.

Oikaisuvaatimuksen perustelut

1. Kierrätysalumiinin määrä

Sonepar Suomi Oy on ilmoittanut virheellisesti kierrätysalumiinin määrän

yksikköhintaisissa alumiinivalaisimissa. Ilmoitettu arvo on 86%, jolla sai täydet kolme laatupistettä. Sonepar Suomi Oy on tarjonnut Signify Finland Oy:n Lumistreet BGPxxx valaisimia, joissa kierrätetty alumiini ei ole yli 86 %.

Signifyn vastuullisuusraportissa (liite 1, s. 26) mainitaan kierrätysalumiinin käytön olevan 10-15 %.

Lumistreet valaisimen EPD-lomakkeista selviää että valmistuksessa käytetty toissijainen materiaali (Secondary material) on alle 86% selkeästi.

2. Sonepar Suomi Oy on ilmoittanut palvelukeskuksen sijainniksi yhtä suuri tai pienempi kuin 3 km, jolla sai täydet 3 laatupistettä. Varasto, josta tarvikkeet toimitetaan tai noudetaan, pitäisi täyttää seuraavat tarjouspyynnön varastovaatimuskriteerit: Sijainti alle 3 km Sahamylyntie 4, 00560 Helsinki

Oikaisuvaatimuksen tarkemmat perustelut ovat päätöksen liitteinä 1-9

Asianosaisen kuuleminen

Hallintolain 34.1 §:n mukaan asianosaiselle on ennen asian ratkaisemista varattava tilaisuus lausua mielipiteensä asiasta sekä antaa selityksensä sellaisista vaatimuksista ja selvityksistä, jotka saattavat vaikuttaa asian ratkaisuun.

Sonepar Suomi Oy on lausunut asiasta.

1. Sonepar Suomi Oy:n toimittamat Signifyn laatimat EPD-dokumentit on tehty kilpailutuksessa pyydetyn standardin EN15804 mukaisesti. Signifyn laatima EPD-dokumentti täyttää kilpailutuksessa asetetut vaatimukset. EPD-dokumentti on luotu 14.2.2024 (period for data 2022). EPD-dokumentti on yleisesti voimassa viisi vuotta. Lumistreet-tuotteen raaka-aine on muuttunut kierrätysalumiiniin vuonna 2023. Raaka-ainemuutoksella on ainoastaan positiivinen vaikutus tuotteen hiilijalanjälkeen. Sonepar Suomi Oy on toimittanut tarjouksen yhteydessä erillisen dokumentin, josta käy ilmi kierrätetyn alumiinin määrä. Hiilijalanjälkiarvo ei ole ollut kilpailutuksen hankintakriteereiden vertailuperusteena. Kilpailutuksen kriteerinä on ollut, että toimittajalla on tuotteelle EPD-dokumentti tai vastaava ympäristöseloste, joka pohjautuu standardiin EN15804.

Kilpailutuksessa on pyydetty EPD-dokumentti yksikköhintaiselle valaisimelle. Kilpailutuksen yleisissä kriteereissä on kuvattu, että yksikköhinnoitellut valaisimet sisältävät kaikki valmistajan optiikkavaihtoehdot ja ohjelmoinnit. Kilpailutuksessa ei ole erikseen määritelty, millaisilla optiikka- tai ohjelmointivaihtoehdoilla hiilijalanjälki tulisi laskea. Erilaisilla optiikoilla ja ohjelmoinnilla on hyvin suuri vaikutus hiilijalanjälkeen. Kilpailutuksessa ei missään vaiheessa ole ollut tarkoitus vertailla hiilijalanjälkeä, vaan ohjata tarjoajia tarjoamaan tuotteita, joiden valmistajat ovat kiinnostuneita ja tietoisia omien tuotteidensa ympäristövaikutuksista.

EPD-dokumentista ei käy erikseen ilmi kierrätetyn alumiinin tai alumiinin määrää. Secondary materials pitää sisällään valaisimen raaka-aineen lisäksi mm. tuotantovaiheessa käytetyt materiaalit, komponenttien materiaalit sekä pakkausmateriaalit.

Signify on tehnyt EPD-dokumentin standardin EN15804 mukaisesti. Sonepar Suomi Oy on toimittanut erillisen dokumentin kierrätysalumiinin määrästä.

Signifyn laatimat EPD-dokumentit on tehty kilpailutuksessa pyydetyn standardin EN15804 mukaisesti. Sonepar Suomi Oy:n toimittamat EPD-dokumentit täyttävät siten kilpailutuksessa asetetut vaatimukset.

2. Sonepar Suomi Oy:n varasto sijaitsee osoitteessa Hernepellonkuja 4, joka on alle kilometrin sisällä ilmoitetusta Sahamylyntie 4 -osoitteesta.

3.a.

Sonepar Suomi Oy:n toimittamat Signifyn laatimat EPD-dokumentit on tehty kilpailutuksessa pyydetyn standardin EN15804 mukaisesti. Signifyn laatima EPD-dokumentti täyttää kilpailutuksessa asetetut vaatimukset. EPD-dokumentti on luotu 14.2.2024 (period for data 2022). EPD-

dokumentti on yleisesti voimassa viisi vuotta. Lumistreet-tuotteen raaka-aine on muuttunut kierrätysalumiiniin vuonna 2023. Raaka-ainemuutoksella on ainoastaan positiivinen vaikutus tuotteen hiilijalanjälkeen. Sonepar Suomi Oy on toimittanut tarjouksen yhteydessä erillisen dokumentin, josta käy ilmi kierrätetyn alumiinin määrä. Hiilijalanjälkiarvo ei ole ollut kilpailutuksen hankintakriteereiden vertailuperusteena. Kilpailutuksen kriteerinä on ollut, että toimittajalla on tuotteelle EPD-dokumentti tai vastaava ympäristöseloste, joka pohjautuu standardiin EN15804.

Kilpailutuksessa on pyydetty EPD-dokumentti yksikköhintaiselle valaisimelle. Kilpailutuksen yleisissä kriteereissä on kuvattu, että yksikköhinnoitellut valaisimet sisältävät kaikki valmistajan optiikkavaihtoehdot ja ohjelmoinnit. Kilpailutuksessa ei ole erikseen määritelty, millaisilla optiikka- tai ohjelmointivaihtoehdoilla hiilijalanjälki tulisi laskea. Erilaisilla optiikoilla ja ohjelmoinnilla on hyvin suuri vaikutus hiilijalanjälkeen. Kilpailutuksessa ei missään vaiheessa ole ollut tarkoitus vertailla hiilijalanjälkeä, vaan ohjata tarjoajia tarjoamaan tuotteita, joiden valmistajat ovat kiinnostuneita ja tietoisia omien tuotteidensa ympäristövaikutuksista.

3.b.

EPD-dokumentista ei käy erikseen ilmi kierrätetyn alumiinin tai alumiinin määrää. Secondary materials pitää sisällään valaisimen raaka-aineen lisäksi mm. tuotantovaiheessa käytetyt materiaalit, komponenttien materiaalit sekä pakkausmateriaalit.

Signify on tehnyt EPD-dokumentin standardin EN15804 mukaisesti. Sonepar Suomi Oy on toimittanut erillisen dokumentin kierrätysalumiinin määrästä.

3.c.

Signifyn laatimat EPD-dokumentit on tehty kilpailutuksessa pyydetyn standardin EN15804 mukaisesti. Sonepar Suomi Oy:n toimittamat EPD-dokumentit täyttävät siten kilpailutuksessa asetetut vaatimukset.

3.d.

Signifyn laatimat EPD-dokumentit on tehty kilpailutuksessa pyydetyn standardin EN15804 mukaisesti. Sonepar Suomi Oy:n toimittamat EPD-dokumentit täyttävät siten kilpailutuksessa asetetut vaatimukset. Sonepar Suomi Oy on toimittanut erillisen dokumentin kierrätysalumiinin määrästä.

4. Oikaisupyynnön väite ei pidä paikkaansa ja on siten aiheeton. SL21 valaisintuotepäryheestä on saatavilla myös suurempirunkoinen Maxi malli, joka täyttää ko. vaatimuksen. SL21 Maxi tuotteen mitat: Pituus 870mm, leveys 420mm ja korkeus 110mm.

Tarjouspyynnössä ei ole vaadittu, että yksikköhintaluettelossa esitetyt ja hinnoitellut tuotteet tulisi olla dokumentin "Ledivalaisimien laatuvaatimukset" kohdan 1.3 mukaisesti tarjottu, vaan riittää että vaatimuksen mukainen tuote on saatavilla, kuten vaatimuksessa todetaan "saatavilla vähintään kahta runko kokoa...".

Yksikköhintaluetteloon valitut tuotteet ovat kokonaisvaltaisesti arvioiden tästä tuoteperheestä parhaiten sopivia, joten luonnollisesti sopivimmat tuotteet on valittu tarjottavaksi yksikköhintaluetteloon.

Sonepar Suomi Oy:n jättämä tarjous on kaikilta osin tarjouspyyntömaterialiin sekä kaikkien siihen liittyvien liitteiden mukainen.

Yhteenveto:

Sonepar Suomi Oy:n toimittamat EPD-dokumentit täyttävät kaikki tarjouspyynnössä vaaditut kriteerit. Kierrätysalumiinin osalta Sonepar Suomi Oy on toimittanut erillisen dokumentin, josta käy ilmi todellinen kierrätysalumiinin määrä kyseessä olevissa tuotteissa. Hankintaoikaisuissa esitetyt väitteet ovat näin ollen aiheettomia, eikä hankinnan oikaisua tule tehdä.

Sonepar Suomi Oy:n vastine liitteineen ovat päätöksen liitteinä 11-13.

Oikaisuvaatimuksen vaateiden ja perusteiden arviointia

Tarjouspyynnössä on vaadittu:

1. Yksikköhintaisen valaisimen hiilineutraalisuustiedot:

Valaisimesta on olemassa EPD lomake tai vastaava ympäristöseloste, joka pohjautuu standardiin 15804, ja josta käy ilmi valaisimen hiilijalanjälki. EPD lomake tarkastetaan voittaneen tarjoajan osalta.

Sonepar Suomi Oy:n EPD-lomakkeet täyttävät tarjouspyynnössä asetetun kriteerin standardista 15804. Lisäksi Sonepar Suomi Oy on toimittanut erillisen dokumentin, josta selviää valaisimissa käytetyn kierrätysalumiinin määrä. Sonepar Suomi Oy täyttää tarjouspyynnön kriteerit.

2. Sonepar Suomi Oy:n varasto sijaitsee osoitteessa Hernepellonkuja 4, joka on alle kilometrin sisällä ilmoitetusta Sahamylyntie 4 -osoitteesta. Todettakoon, että tämän vaatimuksen täyttämisen edellytyksenä ei ollut se, että tarjoajalla olisi jo tarjousta tehdessään ollut varastotila hallinnassaan, vaan tämän kriteerin tarjoaja on voinut osoittaa hankintapäätöksen jälkeen. Tällä on varmistettu se, ettei tarjoaja joudu hankkimaan ja sitoutumaan varastotilaan etukäteen ennen kuin hankintapäätös on tehty. Hankintayksikkö on tehnyt katselmuksen osoitteessa

Hernepellonkuja 4, ja todennut varaston täyttävän tarjouspyynnön vaatimukset.

3. Annettujen selvitysten perusteella Sonepar Suomi Oy on täyttänyt hankinnan tarjouspyynnön vaatimukset ja hankintayksikön pyytämiin tarkennuksiin Sonepar Suomi Oy on antanut täydentäviä tietoja, joiden perusteella hankintayksikkö toteaa Sonepar Suomi Oy:n pisteiden olevan oikeat, eikä niitä ole syytä muuttaa.

4. Tarjouspyynnön vaatimusten kohdan mukaisesti Sonepar Suomi Oy:llä on tarjota myös suurempikokoinen malli, josta Sonepar Suomi Oy on antanut selvityksen.

Johtopäätökset

Hankinta on tehty hankintalain mukaisesti, eikä hankinnan oikaisemiselle ole laillisuusperusteita. Hankintaoikaisu tulee hylätä.

Sovelletut säännökset

Hankintalain 32, 93, 123, 132, 133, 145 ja 146 §.

Kaupunkiympäristölautakunnan toimivalta

Helsingin kaupungin hallintosäännön 19 luvun 4 §n mukaan lautakunnan, sen jaoston ja sen alaisen viranomaisen päätöksestä tehdyn hankintaoikaisun käsittelee lautakunta. Näin ollen kaupunkiympäristölautakunta on toimivaltainen käsittelemään hankintaoikaisuvaatimuksen.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Julle Keihänen, lakimies, puhelin: 09 310 89498
julle.keihanen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Oikaisuvaatimus, Onninen Oy, 30.4.2024
- 2 Oikaisuvaatimus, täydennys, Onninen Oy, 6.5.2024
- 3 Oikaisuvaatimus 30.4.2024, liite 1
- 4 Oikaisuvaatimus, Onninen Oy, 30.4.2024, liite 2
- 5 Oikaisuvaatimus, Onninen Oy, 30.4.2024, liite 3
- 6 Oikaisuvaatimus, Onninen Oy, 30.4.2024, liite 4
- 7 Oikaisuvaatimus, Onninen Oy, 30.4.2024, liite 5
- 8 Oikaisuvaatimus, Onninen Oy, 30.4.2024, liite 6
- 9 Oikaisuvaatimus, Onninen Oy, 30.4.2024, liite 7
- 10 Oikaisuvaatimus 30.4.2024, liite 8
- 11 Sonepar_vastine_hankintaoikaisuvaatimukseen
- 12 Vastineen_Liite 1_ 221003 Deklaracja recycling UNI

13 Vastineen liite 2_SL21 maxi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, hankintaoikaisupäätös

Otteet

Ote

Asianosaiset

Otteen liitteet

Esitysteksti

Muutoksenhakukielto, hankintaoikaisupäätös

Tiedoksi

Kymp sisäinen

Päätöshistoria

Kaupunkiympäristölautakunnan rakennusten ja yleisten alueiden jaosto 18.04.2024 § 46

HEL 2023-014360 T 02 08 01 00

Päätös

Kaupunkiympäristölautakunnan rakennusten ja yleisten alueiden jaosto päätti kokonaistaloudellisesti edullisimman tarjouksen ja oikeutti infra-päällikön tekemään kaupunkitekniikan yksikköhintaisten tuotteiden hankintaa koskevan puitesopimuksen Sonepar Suomi Oy:n kanssa.

Puitesopimuksen suunniteltu alustava alkamisaika on 30.4.2024 ja sopimus päättyy 31.3.2026. Tilaaja varaa oikeuden jatkaa sopimusta kahden (2) vuoden optiokaudella ajalle 1.4.2026 - 31.3.2028. Tilaaja ilmoittaa kirjallisesti option käytöstä viimeistään kolme (3) kuukautta ennen kuluvan sopimuskauden päättymistä.

Arvio hankinnan kokonaisarvosta sopimuskaudella optiokaudet mukaan lukien on arvonlisäverottomana 20 000 000 euroa.

Puitesopimus ei synny tämän päätöksen tiedoksiannolla, vaan vasta kun osapuolet ovat allekirjoittaneet hankintaa koskevan erillisen kirjallisen sopimuksen. Puitesopimus voidaan tehdä aikaisintaan 14 päivän kuluttua siitä, kun tarjoaja on saanut tai hänen katsotaan saaneen päätöksen valitusosoituksen tiedoksi.

Puitesopimus ei tuota toimittajalle yksinoikeutta tuottaa tilaajalle sopimuksen kattamia tuotteita.

Käsittely

18.04.2024 Ehdotuksen mukaan

Asian aikana kuultavana oli valaistuspäällikkö Marjut Kauppinen.
Asiantuntija poistui kuulemisensa jälkeen kokouksesta.

04.04.2024 Pöydälle

Esittelijä

vs. tekninen johtaja
Pasi Lönnberg

Lisätiedot

Mikko Huupponen, tiimipäällikkö, puhelin: 09 310 35212
mikko.huupponen(a)hel.fi